

До спеціалізованої вченої ради К 11.051.12
Донецького національного університету імені
Василя Стуса
Міністерства освіти і науки України (м. Вінниця)

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Симонян Асміни Вазгенівни на тему:
«Господарсько-правовий статус суб'єкта медичної практики», подану на здобуття
наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.04 -
господарське право, господарсько-процесуальне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Гарантоване Конституцією України право людини на доступну та якісну медичну допомогу забезпечується через широку мережу закладів охорони здоров'я, наукових, науково-практичних установ сфери охорони здоров'я, інших суб'єктів господарювання різних форм власності, які займаються медичною практикою.

Успадкована від СРСР та УРСР командно-адміністративна модель охорони здоров'я, за якою заклади охорони здоров'я є бюджетними установами і перебувають у власності держави і територіальної громади, показала свою неефективність в умовах сучасності. Міжнародний досвід, рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я, а також дослідження специфіки використовуваної моделі охорони здоров'я в Україні свідчать про необхідність вдосконалення статусу суб'єктів господарювання, які здійснюють медичну практику.

Багатогранність тематики охорони здоров'я і, зокрема, правового її забезпечення, підтверджується також інтересом вчених до різних її аспектів. Так, можна назвати дисертаційне дослідження Л.І. Куш за темою «Господарсько-правове регулювання виробництва та торгівлі лікарськими засобами», в якому зокрема розглянутий правовий статус суб'єктів, які здійснюють виробництво та торгівлю лікарськими засобами. Л.М. Дешко в своїй дисертації «Державне регулювання господарської діяльності у сфері охорони здоров'я», з одного боку, в контексті правової характеристики господарської діяльності в сфері охорони здоров'я позначила її суб'єктний склад, з іншого, більш детально зупинилася на суб'єктах державного регулювання господарської діяльності у сфері охорони здоров'я.

Правовий статус суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво та торгівлю виробами медичного призначення та медичною технікою, проаналізований Є.О.Гаркушою в дисертаційному дослідженні ' щодо господарсько-правового забезпечення виробництва та торгівлі виробами медичного призначення та медичною технікою. Другий розділ дисертаційного дослідження «Проблеми господарсько-правового забезпечення відносин в сфері охорони здоров'я» В.М.Пашкова присвячений загальній характеристиці суб'єктів господарського права у сфері охорони здоров'я, в якому досліджується господарсько-правовий статус закладів охорони здоров'я й повноваження суб'єктів організаційно- господарських повноважень щодо учасників відносин у сфері охорони здоров'я.

Але реформування системи охорони здоров'я в країні, прийняті нормативно-правові акти в цій сфері, відповідний розвиток правового забезпечення господарсько-правового статусу суб'єктів медичної практики потребують подальших ґрунтовних наукових досліджень.

Як відомо, важливі перші кроки на шляху до зміни статусу закладів охорони здоров'я зроблено державою. Зокрема, реформування системи охорони здоров'я - одне з головних завдань плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України №418-р від 27 травня 2016 року, і є основою для започаткування комплексних реформ у цій сфері. 30 листопада 2016 року Кабінет Міністрів України ухвалив Концепцію реформи фінансування системи охорони здоров'я України, за якою відбудуватиметься поступовий перехід до фінансування медицини за страховим принципом до 2020 року. Також впроваджено політику автономізації медичних закладів шляхом скасування Наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про штатні нормативи та типові штати закладів охорони здоров'я» № 33 від 23 лютого 2000 року, надавши право лікарням самостійно формувати свій штатний розклад. Затверджені постановою Кабінету Міністрів України зміни до Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ № 875 від 30 листопада 2016 року надають вже сьогодні всім медичним закладам країни автономію фінансового планування.

Прийняття зазначених нормативно-правових актів суттєво впливає на правовий статус суб'єктів господарювання, що займаються медичною практикою, та потребує дослідження як на предмет відповідного наукового обґрунтування, так і для підготовки пропозицій з удосконалення законодавства в цій сфері.

Крім того, фактична відсутність у країні належного сучасного адміністрування та менеджменту у сфері охорони здоров'я є перешкодою запровадженню широко застосовуваних у світі нових високоефективних моделей організації медичної допомоги. Управлінська дисципліна, яка притаманна «моделі Семашка» і яка досі застосовується в українській системі охорони здоров'я, не приводить до покращення якості медицини, але вимагає від державної та місцевої влади, керівництва закладів та медичних працівників формального дотримання галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я (зокрема безоплатного медичного обслуговування в комунальних та державних закладах охорони здоров'я). Тому дослідження господарсько-правового статусу суб'єктів господарювання, що займаються медичною практикою, є особливо актуальним сьогодні.

Про актуальність дисертаційної роботи Асмiни Вазгенiвни Симонян свiдчить i її зв'язок з науковими програмами, планами, темами: вона виконана вiдповiдно до плану науково-дослiдної роботи юридичного факультету Донецького нацiонального унiверситету iменi Василя Стуса у межах теми «Розвиток правової системи України: стан та перспективи» (державна реєстрація № 0112Ш02868), у рамках якої дисертантом здiйснено аналіз теоретичних i практичних питань щодо господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики та розроблено пропозиції з удосконалення статусу цих суб'єктів та вiдповiдного законодавства (с. 4 д. р.; с. 1 - 2 автореферату).

Новизна результатів наукового дослідження

Дисертаційна робота А.В. Симонян є першим комплексним дослідженням господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики, на основі якого розроблено нові та доопрацьовано відомі положення щодо такого статусу і підготовлено пропозиції, у тому числі щодо законодавчих новел, які спрямовані на

його удосконалення.

На основі аналізу вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, вивчення іноземного та українського законодавства в контексті правового статусу як суб'єктів медичної практики (виду господарської діяльності), так і суб'єктів господарювання загалом, а також окремих матеріалів практики застосування цього законодавства, автором представленої дисертації сформульовано ряд нових положень, що мають важливе наукове і практичне значення для подальшого розвитку науки господарського і господарсько-процесуального права України, дозволяють вийти на загальне осмислення правового статусу суб'єкта медичної практики, а також науково обґрунтувати необхідність подальшого вдосконалення відповідних нормативно-правових актів і практичної їх реалізації.

Так, зокрема:

- на основі аналізу наукових розробок, представлених як в юридичній літературі загальнотеоретичного характеру, так і профільній з господарської діяльності та медичної справи; відповідного законодавства України (с. 13 - 24 д. р.) дисертант приходиться до висновку про те, що суб'єктами медичної практики є заклади охорони здоров'я будь-якої форми власності та організаційно-правової форми та фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з медичної практики, реалізують господарську компетенцію в цій сфері, мають необхідне майно і несуть самостійну відповідальність за своїми зобов'язаннями, крім випадків, передбачених законодавством (с.с. 6, 24, 91, 209 д. р.; с.с. 3, 8, 15 автореферату);

- запропоновано удосконалити визначення закладу охорони здоров'я як господарську організацію будь-якої форми власності та організаційно-правової форми, яка на підставі ліцензії провадить медичну практику самостійно або через відокремлений структурний підрозділ (с.с. 7, 25 - 27, 92 д. р.; с.с. 4, 8, автореферату);

- результатом дослідження еволюції законодавства, що регулює діяльність суб'єктів господарювання, які здійснюють медичну практику, в підрозділі 1.2 дисертації стала запропонована періодизація, яка містить 3 етапи становлення і розвитку відповідних правових приписів, проміжком від 1992 року і до тепер, а саме: 1) джерела початкового періоду (1992 - 2000 р.р.); 2) джерела проміжного періоду

(2000 - 2010 р.р.); 3) джерела новітнього періоду (з 2011 р. і до тепер) (с.с. 6 - 7, 61 - 66, 92 - 93, 209 д. р.; с.с. 3, 9, 15 автореферату);

- удосконалено положення щодо визначення майна, необхідного для здійснення господарської діяльності з медичної практики та щодо якого виникають майнові права та обов'язки у суб'єкта господарювання, через обґрунтування, що ним є сукупність речей та інших цінностей (у тому числі, природних, біотехнологічних та інших матеріальних чи нематеріальних об'єктів), які використовуються чи за своїми властивостями можуть бути використані для профілактики, діагностики, лікування та реабілітації споживачів медичних послуг - пацієнтів, та об'єднання їх в поняття «майнові медичні ресурси» (с.с. 8, 138 - 151, 166, 211 д. р.; с.с. 4, 12 - 13, 16 - 17 автореферату);

спираючись на положення чинного законодавства, удосконалено підстави, які звільняють суб'єкта медичної практики від господарсько-правової відповідальності шляхом включення до них: відмови пацієнта від надання медичної допомоги або іншого медичного обслуговування; умисне порушення пацієнтом встановлених умов діагностики і лікування, якщо таке порушення впливає на отримання очікуваних позитивних результатів лікування; інші недобросовісні дії пацієнта; або унеможлиблюють цю відповідальність: відмова у наданні медичної послуги за відсутності медичних показань для надання відповідних медичних послуг; загроза спричинення наданням медичної послуги тяжких шкідливих наслідків здоров'ю пацієнта, які несумісні з очікуваним позитивним ефектом від її надання (с.с. 8, 203 - 204, 207 д. р.; с.с. 4, 14 - 15 автореферату);

- на основі аналізу використаних джерел у дисертації автором запропоновано вдосконалити законодавство України, що відіграє значну роль у формуванні правового статусу суб'єкта медичної практики. Так, пропонується класифікацію закладів охорони здоров'я закріпити на рівні закону, переглянути перелік закладів охорони здоров'я, затверджений наказом МОЗ України № 385 від 28 жовтня 2002 року (с.с. 36, 94 д. р.; с.с. 8 - 9, 17 автореферату); передбачити в Основах законодавства України про охорону здоров'я господарсько-правову відповідальність суб'єктів медичної практики, закріпити на рівні Закону розширення господарської

самостійності закладів охорони здоров'я державної і комунальної форм власності та інші (с.с. 65 - 66, 93, 176, 205, 244 - 245 д. р., с.с. 9, 17 автореферату), запропоновано прийняття положення «Про основні засади організації та управління діяльністю суб'єкта медичної практики», в межах якого зібрати норми, що визначають господарську компетенцію суб'єкта медичної практики у сфері організації господарської діяльності з медичної практики та управління нею (с.с. 11, 136 — 138, 165 - 166, 211, 246 - 257 д. р., с.с. 6, 12, 16 автореферату).

Основні положення дисертаційної роботи, що відображають розробленість теми та її новизну, містяться в публікаціях автора, вказівка на які є як в самому тексті дослідження і, відповідно, в Списку використаних в ньому джерел, а також в тексті автореферату дисертанта (п/н: 30, 34, 102, 116, 134, 148, 177, 186, 200, 203, 205; с.с. 11, 94 - 95, 167 - 168, 207 - 208 д. р.; с.с. 7, 17-18 автореферату).

Обґрунтованість і достовірність результатів дослідження

Обґрунтованість і достовірність результатів дисертаційного дослідження

А. В. Симонян підтверджуються проведеним аналізом відповідного законодавства України, низки інших країн, спеціальної літератури з тематики дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, окремими практичними матеріалами (всього 220 найменувань).

Наукові висновки, положення, пропозиції і рекомендації, що містяться в дисертації А.В. Симонян, з достатньою повнотою відображені у відповідних публікаціях здобувана, і вказані як у Списку використаних джерел до дисертації, так і в тексті автореферату представленої на опонування дисертації (в кількості 11 опублікованих робіт, у тому числі у науковому фаховому виданні Республіки Польща).

При цьому як публікації, так і автореферат дисертації з достатньою повнотою висвітлюють положення поданого на захист дослідження.

Результати дослідження апробовані дисертантом участю в 5 науково-практичних конференціях, чотири з яких є міжнародними: Міжнародній науково-практичній конференції «Сутність та значення впливу законодавства на розвиток суспільних відносин» (м. Одеса, 18 - 19 травня 2012 року); Міжнародній науково-

практичній конференції «Законність і правопорядок: механізми забезпечення» (м. Харків, 11 - 12 травня 2012 року); Міжнародній науково-практичній конференції для студентів, аспірантів і молодих вчених «Міжнародне право і законодавство РФ» (м. Москва, 15 - 16 червня 2012 року); Міжнародній науково-практичній конференції «Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування» (м. Київ, 12 - 13 вересня 2014 року); I Всеукраїнській науковій конференції «Актуальні проблеми державного будівництва та реформування правової системи сучасної України, відповідно до міжнародних стандартів» (м. Запоріжжя, 24 жовтня 2014 року).

Теоретичне і практичне значення результатів дисертаційного дослідження

Теоретичне і практичне значення результатів проведеного дослідження полягає в можливості їх використання в навчально-методичних матеріалах з навчальних дисциплін: «Господарське право», «Господарське процесуальне право», «Медичне право», «Правове регулювання медичної практики», «Правовий статус суб'єктів медичної практики».

Висновки і пропозиції, які містяться в дисертації, можуть бути використані для удосконалення Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Основ законодавства України про охорону здоров'я, інших нормативно-правових актів, що ухвалюються з питань правового статусу суб'єкта медичної практики. Вони також можуть стати основою для відповідного узагальнення практики застосування норм, які встановлюють господарсько-правовий статус суб'єкта медичної практики вищими судовими інстанціями, відповідними державними органами і органами місцевого самоврядування, а також слугувати для подальшої наукової дискусії і розробки.

На практичну значимість результатів дисертаційного дослідження вказують і документи щодо впровадження таких результатів, зокрема, для використання у законотворчій діяльності Верховної Ради України, від Медичного центру «Універсальна клініка «Оберіг» (ТОВ «Капітал») та Державної установи «Інститут невідкладної і відновної хірургії імені В.К.Гусака Національної академії медичних наук України», які представлені у Додатках (с.с. 258 - 260 д. р.).

Зауваження щодо змісту дисертації та її оформлення

Відзначаючи належний науковий рівень дисертації Асміні Вазгенівни Симонян «Господарсько-правовий статус суб'єкта медичної практики» і даючи в цілому позитивний відгук, слід звернути увагу на її окремі недоліки, дискусійні (спірні) питання, які вимагають додаткової аргументації автора.

1. Зміст дисертаційного дослідження, автореферату дисертації дозволяють зробити висновок про визначення суб'єкта медичної практики через категорію «заклад охорони здоров'я», що ототожнюється з конструкцією юридичної особи (с.с. 25, 27 д. р.), і категорію «фізична особа - підприємець», які здійснюють господарську діяльність з медичної практики, реалізують господарську компетенцію в цій сфері, мають необхідне майно і несуть самостійну відповідальність за своїми зобов'язаннями, крім випадків, передбачених законодавством (с.с. 6, 24, 91, 209 д. р.; с.с. 3, 8, 15 автореферату). У зв'язку з цим потребує пояснення запропонований поділ суб'єктів медичної практики за організаційною формою здійснення господарської діяльності з медичної практики: заклади охорони здоров'я, фізичні особи - підприємці, медичний кабінет без утворення закладу охорони здоров'я (с.с. 6, 28, 91 д. р.; с.с. 3, 8 автореферату). Крім цього, базові питання дисертаційного дослідження щодо набуття та припинення статусу суб'єкта медичної практики, основного змістовного наповнення господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики та господарсько-правової відповідальності суб'єкта медичної практики майже не стосуються медичного кабінету без утворення закладу охорони здоров'я.

2. Підрозділ другий розділу першого дисертаційної роботи має назву «Правова основа статусу суб'єкта медичної практики» (с.с. 2, 36 д. р.; с. 9 автореферату), однак фактично визначає нормативно-правову, законодавчу (в широкому розумінні) основу такого статусу. Так дисертант зазначає, наприклад: «Законодавство щодо статусу суб'єктів медичної практики...» (с. 36 д. р.), «З урахуванням... аналізу нормативно-правових актів...» (с. 60 д. р.), «Центральне місце серед нормативно-правових актів, які складають правову основу статусу суб'єкта медичної практики...» (с. 44 д. р.), «Весь перелічений масив нормативно-правових актів потребує певної періодизації...» (с. 61 д. р.), «Отже, у ході дослідження правової

основи статусу суб'єкта медичної практики проаналізовано положення Конституції України, загальних, у тому числі, кодифікованих, законодавчих актів, спеціальних Законів України, міжнародних нормативно-правових актів, Указів Президента України, постанов КМУ та наказів МОЗ України, на підставі чого...» (с. 66 д. р.), Додаток 1. Таблиця «Періодизація становлення и розвитку нормативно-правової бази правового статусу суб'єктів медичної практики...» (с. 238 д. р.), «Підрозділ 1.2. *«Правова основа статусу суб'єкта медичної практики»* (курсив автора - С.М.) присвячений аналізу положень нормативно-правових актів, якими встановлюється статус суб'єкта медичної практики.» (с. 9 автореферату). До речі, у Додатку 1 критерієм цієї періодизації зокрема названий орган, однак, наприклад Закони і постанови Верховної Ради України розділені міжнародними нормативно-правовими актами; кодифіковані законодавчі акти України фактично поділяють Закони України (загальні і спеціальні): Закони вказані перед кодифікованими законодавчими актами України, а також після них; указ Президента України вказаний в однині з подальшим переліком указів Президента України; не є зрозумілим місце в цій класифікації програмних документів, а також рішень Конституційного суду України, серед яких названо одне рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 66 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти» (справа про платні медичні послуги) від 25 листопада 1998 року (Справа № 1-29/98), і з невідомих причин відсутнє Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» (справа про безоплатну медичну допомогу) від 29 травня 2002 року (Справа № 1-13/2002) (с.с. 238 - 243 д. р.). Таким чином, виникає питання про відповідність даної періодизації заявленому критерію. У контексті ж рішення Конституційного Суду України від 29 травня 2002 року (Справа №1- 13/2002) виникає питання і про Постанову Кабінету Міністрів України «Про

затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах» № 1138 від 17 вересня 1996 р. Вказівка на зазначене Рішення КСУ і Постанову КМУ зустрічається неодноразово в тексті роботи, а також у Списку використаних джерел дисертанта (п/н 17, 24), однак без необхідної оцінки правомірності (конституційності) даного акта Уряду.

3. Другий розділ дисертаційного дослідження «Основний зміст господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики» (с.с. 2, 96 - 168 д.р.; с. 10 - 13 автореферату) присвячений розгляду сукупності організаційних, управлінських і майнових прав та обов'язків суб'єкта медичної практики. При цьому особливо підкреслюється взаємозв'язок організаційних і управлінських прав і обов'язків суб'єкта медичної практики (с.с. 118 - 119, 165 д. р.; с.с. 11 - 12 автореферату). В рамках зазначеного Основного змісту... є необхідність більш детального пояснення змістовного наповнення господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики в цілому. А також постає питання чому саме зазначені види прав і обов'язків суб'єкта медичної практики віднесені до Основної змістовної характеристики господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики. Потребує уточнення також категорія «внутрішні права та обов'язки», яка застосована автором при характеристиці (визначенні) поняття управлінських прав і обов'язків суб'єкта медичної практики (с. с. 127, 138, 210 д. р.; с.с. 4, 11, 16 автореферату).

Слід також вказати на деякі технічні недоліки дисертаційного дослідження Асмінни Вазгенівни. Так, аналізуючи поняття медичної практики, дисертант формально посилається на наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики» № 49 від 2 лютого 2011 року, але фактично використовує дефініцію наказу Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва Міністерства охорони здоров'я України «Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики» № 38/63 від 16 лютого 2001 року, при цьому вказує на неї як на останню, яка застосовувалась до прийняття Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов

провадження господарської діяльності з медичної практики» № 285 від 2 березня 2016 р. (с. 16 - 17 д. р.). Також визначаючи категорію суб'єкта медичної практики і вірно при цьому аналізуючи категорії «медична допомога» та «медичне обслуговування», з посиланням на законодавчі конструкції, без необхідного обґрунтування виділяє і категорію «медична послуга» (с. 17 д. р.), яку в подальшому фактично ототожнює з медичною допомогою і медичним обслуговуванням (с. 18 - 20 д.р.). Не враховані зміни до наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я» № 385 від 28 жовтня 2002 р., тому і класифікація закладів охорони здоров'я приведена неточна, наприклад, у другій групі відсутні: Український центр з контролю та моніторингу захворювань Міністерства охорони здоров'я України; Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України; Центр превентивної медицини Державного управління справами (с. 31 - 32 д. р.); у пропонованій четвертій групі: контрольна-аналітична лабораторія; лабораторія з аналізу якості лікарських засобів; магазин (медичної техніки, медичної оптики) (с. 32 д. р.). При визначенні майна, що включається до складу цілісного майнового комплексу державного підприємства, зазначений не чинний наказ Фонду державного майна України «Про Положення про порядок віднесення майна до такого, що включається до складу цілісних майнових комплексів державних підприємств, які не підлягають приватизації» № 787 від 5 травня 2001 р. (с. 148 д. р., п/н 171 Списку використаних джерел). Крім цього, є певна неузгодженість щодо структурних елементів запропонованого дисертантом Положення про основні засади організації та управління діяльністю суб'єкта медичної практики. Так, у дисертації на с.с. 137 - 138 запропоновано сім розділів, на с.с. 165 - 166 - вісім розділів, на с.с. 246 - 254 - фактично теж сім (пропущений шостий), в авторефераті дисертації - сім (с. 12 автореферату).

Проте вказані зауваження і недоліки, які носять більшою мірою дискусійний характер, не впливають істотно на ті позитивні положення дисертаційного дослідження А.В. Симонян, які об'єктивно присутні в роботі.

Загальний висновок до дисертації

Дисертаційне дослідження Асмїни Вазгенівни Симонян на тему «Господарсько-правовий статус суб'єкта медичної практики» є завершеною науковою працею, комплексним господарсько-правовим дослідженням господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики, в якому отримані нові, самостійні, науково обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують конкретне наукове завдання для науки господарського права - обґрунтування нових теоретичних положень, спрямованих на удосконалення господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики, його змісту, порядку його набуття і припинення, в першу чергу, на базі Господарського кодексу України, Основ законодавства України про охорону здоров'я; а також містять пропозиції щодо удосконалення законодавства України з господарсько-правового статусу суб'єкта медичної практики.

Зміст дисертації свідчить про вільне володіння автором темою дослідження, відповідний професійний рівень. Викладені в дисертації рекомендації щодо удосконалення чинного законодавства України є теоретично обґрунтованими і аргументованими.

Дисертація А.В. Симонян «Господарсько-правовий статус суб'єкта медичної практики» відповідає спеціальності 12.00.04 - господарське право, господарсько-процесуальне право. Автореферат дисертації повністю відображає основні положення дисертації. Оформлення дисертації та її автореферат в цілому відповідають вимогам, що висуваються до подібних робіт в Україні. Основні наукові результати дисертаційного дослідження опубліковані у 5 наукових статтях у фахових виданнях України, 1 науковій статті у науковому фаховому виданні Республіки Польща та 5 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Дисертаційне дослідження А.В. Симонян «Господарсько-правовий статус суб'єкта медичної практики» виконане на належному науковому рівні, відповідає вимогам п. 11 та п. 9 «Порядку присудження наукових ступенів», а його автор — Асмiна Вазгенiвна Симонян — заслуговує присудження їй наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.04 - господарське право, господарсько-процесуальне право.

Офіційний опонент:

кандидат юридичних наук, доцент
професор кафедри господарського права і процесу
Національного університету «Одеська
юридична академія»

С.Б. Мельник

Підпис професора кафедри господарського
права і процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія» доц. Мельник С.Б.

Засвідчую:

Ректор
Національного університету «Одеська
юридична академія» професор

В.В. Завальнюк

16 лютого 2017 року

